

ZPK CJBB75

3.11.2010

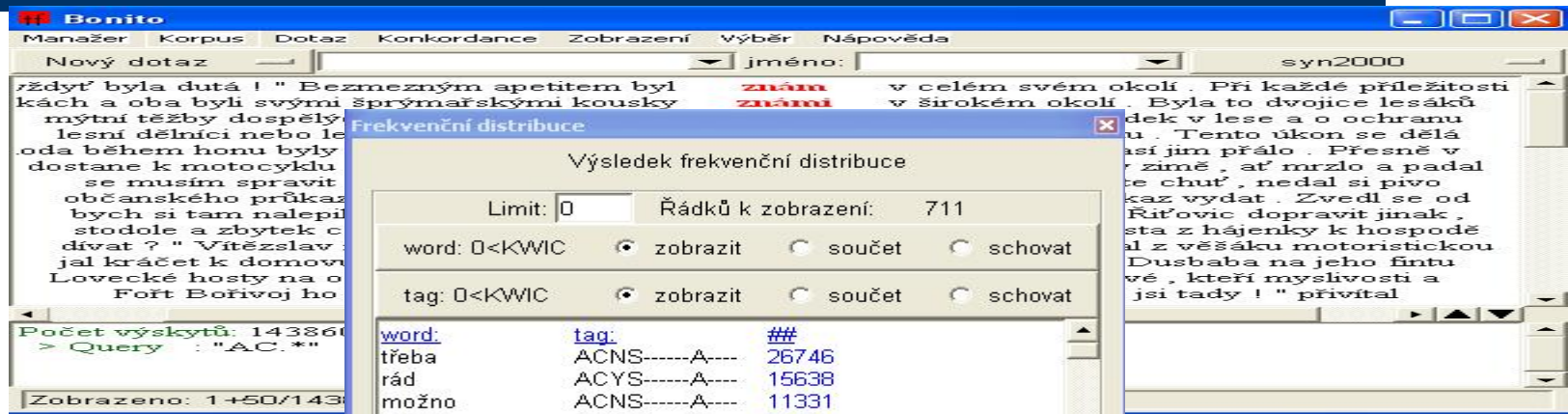
Je to, co je skryto ve značce „stupeň“, jedině, co je možné se z korpusu dozvědět o stupňování v češtině ?

- **Pozice 10 - Stupeň (GRADE)**
- - - neurčuje se
- 1 - 1. stupeň
- 2 - 2. stupeň
- 3 - 3. stupeň

Značkování adjektiv v korpusech ČNK

- *AA.** - obyčejné adjektivum
- *AC.** - adjektivum – jm. tvar
- *AU.** - adj. přivl. na *-ův* a *-in*
- *AG.** adj. od přech. přít.
- *AM.** adj. od přech. min.

Co mají jednotlivé typy uvedeno na 10. pozici značky

Je pravda, že v češtině nelze stupňovat:

- Jmenné tvary adjektiv (AC.*)
- Adjektiva od přechodníků (A[GM].*)
- Adjektiva na *-ův/-in* (AU.*)

Adjektivum rád

- Vítězslav manželku výjimečně a <rád> poslechl.
- Tyčinka bral na vás ohled a <raději> po anglicku zmizel.

Jak lze také vyjádřit stupeň v češtině ?

- Analytické vyjadřování stupně/míry/množství - struktury s *více, nejvíce*
- více + I. stupeň
- nejvíce + I. stupeň

Jak vyhledávat analytické tvary v korpusech ?

- Menu: Korpus > Implicitní atribut > lemma
- Dotazovací řádek: více
- Menu: Korpus > Implicitní atribut > tag
- P filtr : KWIC >1 >1
- Dotazovací řádek: A[CGMU].*

KORPUS

The screenshot shows the Bonito software interface. The title bar reads "Bonito". The menu bar includes "Manažer", "Korpus", "Dotaz", "Konkordance", "Zobrazení", "Výběr", and "Nápověda". The search interface includes a "P filtr" field, a "jméno:" dropdown menu, and a "syn2000" dropdown menu. Below these are search parameters: "První", "Poslední", "Od 1", "Pozic", "od", "KWIC >", "Do 1", "Pozic", "od", "KWIC >". The main display area shows a concordance table with two columns of text. The left column contains a paragraph of text, and the right column contains the word "více" followed by its context. The word "více" is highlighted in red in the original image. The concordance table shows the following entries:

nastupují dva svalovci . To jsou zpravidla všimli , že v okamžiku , kdy jste si byli ochrannou známkou byly nápadné barvy , čím to strašné . Ano , to byla nejsilnější a kdokoliv , poznávám tě ; vždyť tím jsme si úvahy mi knihovna rázem připadala ještě jako kvadratura kruhu . Pokoušel jsem se co probudil , a to procitnutí bylo kdovíproč a všechno možné povídající hlas , mnohem jsem , že to nevidím . Jak mám Maddu pořád odpoledního města až do večera a noci , stále . Co vlastně mohu a čeho by mu teď bylo Bůh tisíckrát odmění . Budu se teď , jak , vstříc těm dalším , obsáhlejším a o to	nejvíce vážíci přítomní myslivci . Vše je vedeno nejvíce jisti svou nezranitelností , začal váš vic šokující , tím líp . Maureen byla naopak nejvíce překvapující zkušenost mého života : nejvíce rovni , že každý z nás žije nějakou jinou vic zklidňující . Byla sídlem dlouhého , nejvíce vyčerpávajícím způsobem ukázat , že jakáko vic znepokojující , než když se předtím pohybova vic povídající , než co zrovna říkala . " vic rád , některý věci prostě nechápu . Třeba vice hladov , neukojen a zuřivý Ze skleněných nejvíce třeba ? Před zrakem se mu mihla černá nejvíce možno , zavírat v bytě a nikam nevycházet vic zejícím celkům . Stačilo by , myslí si
---	---

Below the concordance table, the search query and filters are displayed:

- > Query : "více"
- > P-filter: "A.*"
- > P-filter: "A[GMUC].*"

The status bar at the bottom shows: "Zobrazeno: 1+500/599 (83%) Řádek: 5 Vybráno: 1"

Je analytický tvar jediný možný ?

- ... svými důsledky je **<více svazující>** než formální kontrola...
- ...kontaktní tuhé make-upy jsou **<nejvíce krycí>**, protože obsahují nejvyšší podíl pudru ...
- ... *Basilio* je **<více Beaumarchaisův>** než *Rossiniho* ...

Co lze najít v příručkách o adjektivech na *-cí* z hlediska mezí a možností jejich syntetického stupňování?

- Již Václav Jan Rosa uvádí vedle sémanticky podmíněných omezení stupňování adjektiv i omezení formální a tvrdí, že adjektiva se sufixy *-cý*, *-zý*, *-sý* a *-ší* nelze (synteticky) stupňovat.
- Šmilauer: „...adjektiva na *-cí* lze stupňovat přidáním *-n-* : *vroucí* – *vroucnější*“ (srv. Šmilauer, 1971, s. 127).
- ESČ: „... adjektiva na *-cí* a subjektivě posesivní adjektiva na *-ův/-in* stupňovat nelze.“ (Karlík, Nekula, Pleskalová, 2002, s. 447).
- Případy, kdy tvar adjektiva na *-cí* vyjadřuje nejvyšší míru vlastnosti (srv. Trávníček, 1951, s. 354).

KORPUS

- Menu: Korpus > Implicitní atribut > word
- Dotazovací řádek: `.*cnějš.*`
- Menu: Korpus > Implicitní atribut > lemma
- N filtr : KWIC <0 >0
- Dotazovací řádek: `.*cn[ýí]`
- Menu: Konkordance > Statistiky > Frekvenční distribuce > word

vědoucí nebo vědoucný vidoucí nebo vidoucný

Frekvenční distribuce

Výsledek frekvenční distribuce

Limit: 0 Řádků k zobrazení: 9

word: 0<KVVIC zobrazit součet schovat

<u>word:</u>	<u>##</u>
sebemocnější	4
vědoucnější	3
sebevstřícnějším	1
sebevzácnější	1
vidoucnější	1
srdcemnejvroucnějším	1
srdcervoucnější	1
s nejobecnějšími	1
sebevzácnějších	1

Najděte v korpusech tvary

- vroucnější
- žádoucnější
- horoucnější
- vědoucnější
- živoucnější
- přejícnější
- vidoucnější
- pomíjejícnější
- srdcervoucnější
- jsoucnější

Všimněte si, jak jsou v korpusech označována např.

- účelová adjektiva (*mycí, krycí, řadící, ...*)
- adjektiva druhově posesivní (*kuřecí, telecí, ...*)
- desubstantivní adjektiva na –cí ve spojeních hebrejského superlativu (*divoucí, hrůzoucí, krásoucí, letoucí, pravdoucí, smrt'oucí, tmoucí*) A.*

Co lze nalézt na internetu

- *aby se dodavatelům nenasazovala <psejší> hlava, než jim přísluší ...*
- *... co kdyby si nasadili o něco <“hrošejší“> kůži*
- *... možná příště trochu užší čelist a <dívčejší> oči,...*

Závěr

- Korpus jako zdroj dat pro ověření mezí a možností tvoření syntetických tvarů II. III. stupně
- Korpus jako zdroj dat dokládajících užití tvarů analytického stupňování v češtině